

«Guds menighet er jordens største under! Mens verdens skikkelse i hast forgår, er Kristus i all evighet den samme, og fast hans rike på sin klippe står,» skriver Ronald Fangen i sin kjente salme. I dag er vi ledd i en lang kjede av gudstjenestefeirende, og for manges del bekjennende kristne gjennom alle tider, og i dag på alle kontinenter. Vi er med på noe stort som en gang startet opp med et spørsmål fra Herren selv. I dag lar prekenteeksten oss rykke tilbake til start, til svaret på det store og viktige spørsmålet om vår kristne tro.

Prekenteekst: Matt 16,13-20

Da Jesus kom til distriktet rundt Cæsarea Filippi, spurte han disiplene sine: «Hvem sier folk at Menneskesønnen er?» De svarte: «Noen sier døperen Johannes, andre Elia og andre igjen Jeremia eller en annen av profetene.» «Og dere», spurte han, «hvem sier dere at jeg er?» Da svarte Simon Peter: «Du er Messias, den levende Guds Sønn.»

Jesus tok til orde og sa: «Salig er du, Simon, sønn av Jona. For dette har ikke kjøtt og blod åpenbart deg, men min Far i himmelen. Og jeg sier deg: Du er Peter, og på denne klippen vil jeg bygge min kirke, og dødsrikets porter skal ikke få makt over den. Jeg vil gi deg himmelrikets nøkler; det du binder på jorden, skal være bundet i himmelen, og det du løser på jorden, skal være løst i himmelen.» Så påla han disiplene ikke å si til noen at han var Messias.

Slik lyder det hellige evangelium.

Hvem Menneskesønnen er?

I bibelfortellingen var Jesus på reise nord i Israel. Kanskje noen her har vært der? I våre dager kjent som Golanhøydene, der man kan stå og se inn i Syria. Den gang var det også en grense. Cæsarea Filippi het stedet, på grensen mellom det som ble regnet som jødernes land i sør og hedningenes land mot nord. Men samtidig også på grensen der jødisk tro møtte gresk filosofi og keiserdyrkelse. Der i grenselandet mellom ulik tro og livssyn og ulike religioner, utfordret Jesus sine disipler og ba om en meningsmåling: «Hvem sier folk at menneskesønnen er?»

Var han døperen Johannes, som det ryktes var oppstått fra de døde? Var han profeten Elia, som mange forventet skulle være forløperen for Messias? Var han profeten Jeremia, eller var han den profeten Gud lovte skulle komme i avskjedstalen til Moses? (5Mos 18,15) Folk hadde ulikt syn på dette.

Jesus spurte ikke for å lære noe nytt om seg selv, for han visste hvem han var. Spørsmålet han stilte var likevel viktig, for svaret viste et mangfoldig bilde av hva folk flest tenkte om hvem Jesus var, men ingen traff blink.

Den eneste gangen vi vet om at Jesus offentlig sa han var Messias, var da han senere møtte for Det høye råd anklaget for å spotte Gud. (Matt 26,55ff.) Også den gangen brukte Jesus tittelen Menneskesønnen om seg selv. Hos profeten Daniel forstår vi at Menneskesønnen var en som kommer ovenfra, en som representerer et evig rike. (Dan 7,13).

Vi vet at folket ventet på Messias, men da som en jordisk konge. Man tenkte neppe uten videre at Messias og Menneskesønnen var én og samme person. Da Jesus så spurte disiplene: «Hvem sier dere at jeg er?» Da var det altså at Peter våget seg utpå med det som viste seg å være kloke ord: «Du er Messias, den levende Guds Sønn.»

Peters svar var ikke en oppsummering av en meningsmåling. Svaret var gitt Peter av Gud: Du er Messias, du er Kristus, du er den levende Guds Sønn – et svar som var helt annerledes enn det folket tenkte om Jesus. Dette har ikke mennesker lært deg Peter, dette har ikke kjøtt og blod åpenbart deg, Peter. Dette har du ikke hørt av andre. Dette har min Far i himmelen lært deg. For en anerkjennelse Jesus ga Peter!

I dette svaret sier Peter to ting. For det første at Jesus er Messias. For det andre at Jesus er Guds Sønn. Dette er en nokså lik bekjennelsen til noe Natanael en gang sa: «Rabbi, du er Guds sønn, du er Israels konge.» Joh 1,49. Andre hadde også sagt at Jesus var Guds Sønn før dette. (Matt 14,33). Likevel blir Peters bekjennelse et vendepunkt. De befant seg nå bokstavelig talt i grenselandet. Fra nå av skulle veien gå inn i et ukjent terreng med arrestasjon og korsfestelse, og Matteusevangeliet viser at Jesus fra da av konsentrerte oppmerksomheten om apostlene og frelsegjerningen.

Bekjennelsen er kirkens basis. Uten bekjennelsen ville det ikke være noe grunnlag for Jesu Kristi kirke. På grunnlag av Peters bekjennelse, ble Peter prist salig. På grunnlag av den samme bekjennelsen, skal også vi prises salig. Vi er ikke kalt til å sitte inne med en privat religiøsitet bak lukkede dører, men til å komme sammen i den kristne forsamling og tydelig bekjenne vår tro på Jesus som et rungende: Ja, vi tror at Jesus Kristus er Guds Sønn!

Embetet i etter-apostolisk tid

Apostlenes viktigste tjeneste var å forkynne alt det som Jesus hadde befalt og lært dem. Til det fikk de Åndens hjelp fra og med pinsedag. (Joh 14,16) Kirken stod og falt med den sanne bekjennelsen. Læren var avgjørende viktig. Ingenting skulle legges til, ingenting skulle trekkes fra. (5Mos 4,2; 12,32; Åp 22,18f).

Men apostlenes dager tok slutt. Hvem skulle overta lære- og forkynneransvaret og forvaltningen av sakramentene? Jo, apostlene sørget selv for at det ble innsatt eldste, pastorer og biskoper. På hvert sted skulle det være lokale hyrder for menighetene. Slik har det vært like opp til vår tid.

I Den katolske kirke tenker man embetet som treleddet med diakon, prest og biskop, og der paven som den fremste av biskopene regnes som Peters etterfølger, og i en forstand er ufeilbarlig når han uttaler seg «ex katetra» i læresaker.

I vår Lutherske kirke tenker vi at embetet prinsipielt er ett, og at biskopen er en prest med et spesielt stort ansvar for tilsynet og den rette læren. Vi regner ikke med noen pave som kan uttale seg ufeilbarlig, men vi har en kirke med høyst

feilbarlige embetsbærere som lærer rett så fremt vi taler som Guds ord gjør. Men skulle en prest eller biskop lære noe som strider mot Guds ord, så har alminnelige kristne både rett og plikt til å korrigere dette.

Himmelrikets nøkler

Kirken har til alle tider vært en bekjennende kirke. Til tider har denne bekjennelsen kostet liv. Av apostlene var det så vidt vi vet bare Johannes som fikk en naturlig død. De andre ble drept på grunn av sin kristne bekjennelse. Dette er en av to grunner til at den liturgiske fargen i dag på aposteldagen er rød, blodets og martyriets farge.

Kirken har aldri kunnet tie stille med sitt budskap. Kirken er stemmen til Jesus ut i verden. Peter ble gitt himmelrikets nøkler til å binde og til å løse. Disse kan ikke brukes uten i troskap mot Guds ord. Kirken er pålagt å bruke begge nøklene, også bindenøkkelen som går ut på å påpeke og fastholde synd.

Himmelrikets nøkler gir en fantastisk mulighet til å sette mennesker fri fra uoppgjorte ting, som når synd bekjennes og settes ord på gjennom sjelesorg og skriftemål. Også i vår kirke er skriftemålet en mulighet til å oppleve en ny frihet, frimodighet og glede.

Den røde fargen på denne dagen er også Åndens farge. Uten Den Hellige Ånd var det ingen kirke hos oss i dag. Uten Ånden, ingen frimodig kristen bekjennelse.

Gå og fortell

Templet i Jerusalem lå på en klippe. Kirken skulle også bygges på en klippe: «På denne klippen vil jeg bygge min kirke,» sa Jesus til Peter, for navnet Peter betyr klippe på det språket Jesus talte. Det ble et ordspill. Peter fikk snart erfare at klippen ikke var Peter i egen person, for snart ville han forsøke å hindre Jesus i å reise til Jerusalem og dø på korset. Snart kom den store apostelen til å bli feig og fornekte sin tro hele tre ganger. Men Jesus skulle ta ham til nåde igjen, og sette ham til store oppgaver. «Peter, når du igjen vender om,» sa Jesus i sine avskjedsord, «da skal du styrke dine brødre.» Luk 22,32.

Fra nederlag til seier, men ikke i egen kraft. Bekjennelsen var av Gud, troen var av Gud, omvendelsen og den nye starten var av Gud. Ja, Guds menighet er virkelig jordens største under. Kirken kan til tider se så skrøpelig ut, men like fullt, Gud gir vekst, og det blir til noe stort.

Til slutt. Jødene ønsket seg en nasjonal befrier som kunne kaste romerne ut av landet. Jesus så nok deres forventninger som et mulig hinder i å fullføre frelsesverket. Man tenker det var derfor Jesus ga forbud om å si at han var Messias for en tid. Men fra og med påskemorgen lød budskapet: Gå og fortell! – og det er vårt oppdrag den dag i dag.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.